

KORT MELDING OM VÆR OG ÅRSVEKST VED DET NORSKE MYRSELSKAPS FORSØKSSTASJON PÅ MÆRESMYRA FOR ÅRET 1948.

Ved forsøksleder Hans Hagerup.

Snøen kom tidlig hausten 1947. Den kom i november måned på telefri jord og ble liggende varig for vinteren. Noe vilkår for tele-dannelse i myra ble det ikke. I mars måned 1948 kom nedbøren som regn og sludd, det ble tidlig bar jord, men det ble ikke så nattkaldt at myra frøs til.

I de fire første måneder av året var nedbøren 15,5, 28,4, 64,5 og 45,4 mm. Normalnedbør for de samme måneder er 69, 55, 55 og 35 mm. Sammenlagt var nedbøren for samme tid 60 mm mindre i 1948 enn normalen. Da det ikke ble noe tele i myra, var det derfor sannsynlig at den ville bli tidlig tørr når snøen kom bort og det ikke ble rikelig nedbør utover våren. Det viste seg å bli slik, og da harvingsarbeidet tok til 2. april var det ingen tele og myra var så tørr at det var ingen vanskelighet å bruke traktor med gumminhjul under harvingsarbeidet. Det går nemlig ikke når det er tele, da må det brukes stålhjul.

Arbeidet ellers tok til 5. april. Mineralgjødsla ble utsådd på eng fra 8. april og på åker fra 20. april. De alminnelige vårarbeider kunne ta til omlag 14 dager tidligere enn vanlig. Kvelstoffgjødsla ble sådd på eng fra 10. mai og på åker 10. juni. Gjødsling i kg pr. dekar til ymse vekster var følgende:

Til eng: 19 superfosfat (7,9 % P), 5 søvitt, 34 kaliumgjødsel (33,2 % K), 15 kalksalpeter.

Til korn: 24 superfosfat, 19 kaliumgjødsel. På mosemyra dessuten 10 kalksalpeter.

Til beite: 28 superfosfat, 32 kaliumgjødsel, 10 Odda kalkkvelstoff om våren, 20 kalksalpeter etter avbeiting utover sommeren.

Til neper: 34 superfosfat, 40 kaliumgjødsel, 12 lass (3 tonn) husdyrgjødsel.

Til poteter: 40 superfosfat, 45 kaliumsulfat (39,9 % K), 20 kalksalpeter.

Til hodekål: 10 superfosfat, 10 kaliumgjødsel, 20 kalksalpeter, 27 lass (7,5 tonn) husdyrgjødsel.

Såing og setting av de ymse vekster ble utført til disse tider: Vårkveite (Snøgg II) 26/4, Nidarhavre II 3/5, Kjevik stjernebygg 5/5, engfrø og poteter 13/5, gulrot 15/5, neper og kålrot 21/5, hodekål 31/5 og haustrug 16/8.

De ymse vekster spirte raskt og pent, temperatur og nedbør var gunstig den første tida, men i slutten av mai måned og i juni ble det noe tørt og veksten, spesielt nepene, ble sinket. Nedbøren i mai var 35 mm og juni hadde 37 mm, det er 11 og 20 mm mindre enn normalt.

Tørken ble derfor litt slem, om ikke så sterk på myrjorda, så tok skadevirkninger til å vise seg på fastmarka. Enga hadde klart overvintringa godt, men kløveren hadde så godt som forsvunnet i eng på grasmyr, derimot på mosemyr hadde kløveren klart seg noe bedre i første års eng.

Natt til 21. og 24. mai var det $\div 4,0$ og $\div 3,0$ C^o målt i termometerbur 2 m over marka. Ved jorda er temperaturen ca. 1° lavere. Jorda var tørr og lufta relativt tørr. Havre- og byggspirene frøs totalt ned (2 blad) og dette sinket åkeren ca. 8 dager. Rotvektstene (neper) ble angrepet av jordlopper, men bestanden ble reddet så noenlunde ved bruk av «Heksa» jordloppepulver. En slapp å så om igjen, under tyunningen ble det plantet i tomrommene ved å ta planter med jordklump. I juni måned ble temperaturen noe lav, så veksten gikk sent en tid. Også juli måned hadde liten nedbør i første halvpart, noen små regnskurer kom nå og da, men aldri god rotbløyte. Den 20. juli kom 18,5 mm regn, en god rotbløyte som rettet opp veksten meget godt. Juli måned hadde 50 mm nedbør, det er 17 mm mindre enn normalt. Månedene mai, juni og juli hadde 47 mm nedbør mindre enn normalen. Likevel var veksten på myra god, det må tilskrives den noe rikelige nedbør i slutten av juli måned, men også at grasmyra er ganske sterk mot tørke. Det var lite vann i jorda. Brønner ble helt tørre, så vann måtte kjøres mange steder. Vi unnagikk ikke det ved forsøksstasjonen heller, men bare kortere tid; av lenger varighet ble vannkjøringen til styrerboligen.

Slåtten tok til 5. juli på mosemyra, hvor veksten bar preg av å være satt noe tilbake på grunn av tørken, dessuten så enga ut til å være litt skadd av frost så avlingen ble ikke stor på eldre eng. Slåtten var ferdig 23. juli. Slåttarbeidet ble utført under gode værforhold, men det ble mer regn mot slutten av onna. Høyavlinga ble ganske god på grasmyra, og likeså av yngre eng på mosemyra. For omløpsfeltet på grasmyr ble det følgende høyavlinger pr. dekar:

	Omløp med 3 år eng	Omløp med 4 år eng	Omløp med 5 år eng
1. års eng	934 kg	836 kg	896 kg
2. års eng	876 »	788 »	778 »
3. års eng	767 »	750 »	668 »
4. års eng	—	682 »	800 »
5. års eng	—	—	789 »
Middel	858 kg	762 kg	786 kg

Et omløpsfelt på mosemyra ga disse høyavlinger pr. dekar:

1. års eng	2. års eng	3. års eng	4. års eng	5. års eng
806 kg	617 kg	469 kg	382 kg	306 kg

Avlingene tar sterkt av med alderen av enga. Alt høy fikk gjenomgående god innberging.

Første halvdel av juli måned var varm og drivende. Åkeren skred raskt framover. Noe kaldere ble det i slutten av juli og i august. Det var mye nordlig vind og ganske klart om nettene. Dette førte med seg risiko for nattefrost. Temperaturen om natten var flere ganger omkring 0 C°. Således var det den 15/5 ÷ 0,5, 12/6 og 17/6 $\frac{+}{-}$ 0,0, 7/8 ÷ 0,3, 26/8 ÷ 0,2 og 20/9 ÷ 3,8 C°. Ved jordoverflaten var temperaturen ca. 1 grad lavere. Potetgraset ble skadd alle gangene og kornet, særlig bygg, ble skadd 7. august. En del bygg var da gått i legde, kornet var omlag grønmodent og svært ømfintlig for frost. Det ble i legden atskillig frostskaðe, og det bygg som ikke var gått i legde fikk heller ikke så god modning som ellers.

Bygg (Kjevik stjerne) ble skåret fra 17. august under ganske tilfredsstillende værforhold. Avlingen ble omkring 250 kg pr. dekar.

Nidarhavre II ble skåret fra 31. august. Skuren ble sinket mye da det regnet ofte i august og september måneder. Havren gikk også sterkt i legde og kvaliteten ble noe forringet av den grunn. Avlingen ble stor, ca. 350 kg pr. dekar. Innbergingsværet var vanskelig. Det meste av bygget fikk god berging, en del ble noe skadd. Det var verre å få havren godt innberget, det lyktes heller ikke, en del oppgroning ble det på sneisen. Det satte inn med stadig regnvær utover september og oktober. August hadde 31 mm, september 109 mm og oktober 132 mm, av oppholdsdager var det henholdsvis 17, 4 og 4. Korntørken ble derfor dårlig. Siste havren kom i hus 19. oktober.

Timoteifrøet ble skåret 25. august. Avlingen ble omkring 35 kg pr. dekar. Frøet var smått og kvaliteten ellers noe nedsatt på grunn av legde.

Vårkveite (Snøgg) ble skåret 2/9. Avlingen av denne ble stor da den voks på sandblandet myrjord og ikke ble frostskaðd. Riktignok var det bare 1,2 dekar, men det ble 430 kg korn pr. dekar. Vårkveite på typisk myrjord oppnådde ikke full modning og ble frostskaðd.

Potetene ble tatt opp fra 15. september. Som en forstår av foranstående fremstilling kunne ikke potetene få gode vekstvilkår. Frost skadde graset flere ganger utover sommeren, potetene kom derfor aldri i skikkelig vekst. Avlingene ble små. Her er noen avlingstall for en del sorter, med kg knoller pr. dekar og tørrstoffinnhold:

Louis Botha	1443 kg knoller med 19,4 % tørrstoff
Early Puritan	1789 » » » 18,2 » »
Sharpes Expres	1307 » » » 21,3 » »
Kong Georg	1703 » » » 18,3 » »
Parnassia	552 » » » 20,9 » »
Jøssing	1104 » » » 19,6 » »

På mosemyra hadde ikke frosten skadd potetgraset så meget som på grasmyra, og potetavlingene ble derfor bedre her. Louis Botha ga

2512 kg og Edzel Blue 2417 kg knoller pr. dekar med 18,3 % og 19,3 % tørrstoff henholdsvis.

Fra 6. oktober ble nepene tatt opp. Avlingene ble her tilfredsstillende, og for de ymse sorter og stammer var avlingene av røtter pr. dekar og tørrstoffinnholdet følgende:

Dales hybrid	7056	kg røtter med	8,8	% tørrstoff
Fynsk bortfelder (Vidarshov) ..	7861	» » »	8,3	» »
Kvit mainepe (dansk)	6722	» » »	11,6	» »
Østersundom	7611	» » »	9,4	» »
Yellow tankard (Vidarshov) ..	7583	» » »	3,8	» »
Bangholm kålrot	4306	» » »	11,2	» »

Også på mosemyra ble nepeavlingene dette år gode. Fynsk bortfelder ga 7333 kg og Kvit mainepe 5500 kg røtter pr. dekar med 8,1 og 9,3 % tørrstoff. Kvit mainepe måtte såes om 10. juni på grunn av at jordloppen tok plantene etter første såing.

Gulrot ble tatt opp 28. september. Tørke og krusesyke gjorde at avlingen ble liten, bare 1700 kg pr. dekar. Sorten var Nantes.

Hodekålen ble tatt opp 6. oktober. Den ble noe skadd av frost etter utplanting, men den kom seg over skaden uten ny omplanting. Derimot tok kålstankelbein en del planter som måtte erstattes med nye. Blomkålen ble sterkt skadd av frost, så noe omplanting måtte foretas. Trønder hodekål ga god avling, ca. 4500 kg vel utvikla hoder pr. dekar.

Haustrøyinga tok til i september. På grunn av at kornet kom så sent i hus ble pløyinga sinket. I oktober frøs myra til, og dertil kom snø som hindret pløyinga. Vi hadde en del åker og likeså en oppgrøftet parsell på mosemyra som ikke var pløyet ferdig. I slutten av november og først i desember ble det mildvær, så jorda tødde opp igjen og pløyinga kunne fortsette. Jorda var temmelig vasstrukken, så det gikk ikke å pløye med hester på mosemyra. Med traktor og en-skjærs plog, styrt av en mann, fikk en pløyinga ferdig på mosemyra. Traktoren måtte kjøres på ploglandet med begge hjulganger. Ble den kjørt på vanlig måte, ville den grave seg ned.

Været holdt seg mildt i desember. Nedbøren for måneden var 76 mm og den kom vesentlig som regn, snøen som kom smeltet fort bort, og noe vilkår for teledannelse i større mon ble det ikke. Julen gikk inn med bar jord ved forsøksstasjonen.

H. H.

Mære 26. januar 1949.